

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	17 juni 2025	n.v.t.

Onderwerp

Toezegging aan Zuid Hollands Landschap en Natuurmonumenten niet invorderen subsidies in verband met overeenstemming met Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters

Advies

1. Vast te stellen de brief aan Natuurmonumenten (NM) inzake overeenstemming met de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters (VGG);
2. Vast te stellen de brief aan Zuid-Hollands Landschap (ZHL) inzake overeenstemming met de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters;
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de overeenstemming met de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

GS-brief aan NM inzake overeenstemming met Ver Gelijkberechtiging Grondbezitters
GS-brief aan ZHL inzake overeenstemming met Ver Gelijkberechtiging Grondbezitters
Staatscourant 40757 van 12 december 2024

1 Toelichting voor het College

Met het ondertekenen van de vaststellingsovereenkomst door de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters (VGG) en de terreinbeheerders (Natuurmonumenten en de 12 Landschappen) op 4 oktober 2024 is er een einde gekomen aan een langlopend conflict op het dossier gelijkberechtiging. De aanleiding van het geschil was een klacht over staatssteun die door de VGG is aangespannen bij de Europese Commissie (EC). Het betreft subsidies die zijn verleend in het kader van de toenmalige PNB-regeling (Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties) in de periode 1993 – 2012. Deze subsidies zijn door het Rijk en provincies verleend aan Natuurmonumenten en de 12 Landschappen. Voor deze organisaties was er een risico op terugvorderen van subsidies en rente, waardoor ze financieel in zwaar weer hadden kunnen komen. De VGG heeft nu haar klacht bij de EC definitief ingetrokken, waardoor het conflict niet langer speelt. De VGG heeft genoegdoening gekregen in de vorm van een schikking die bestaat uit een vaststellingsovereenkomst en een convenant met onder meer de terreinbeheerders, het Ministerie van LVVN en enkele andere rijksdiensten.

De vaststellingsovereenkomst bevat afspraken over het intrekken van de Europese zaak door de VGG, een financiële bijdrage van de terreinbeheerders aan een op te zetten fonds, een bijdrage voor de gevoerde proceskosten en het convenant. Provincies zijn geen partij in deze vaststellingsovereenkomst.

Naast de vaststellingsovereenkomst is er op 22 november 2024 ook een convenant ondertekend (zie bijlage). Het convenant is ondertekend door de staatssecretaris van Landbouw Visserij Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), het Rijksvastgoedbedrijf, Staatsbosbeheer, de VGG, Natuurmonumenten en de 12 Landschappen. Het convenant regelt dat de genoemde overheidspartijen bij uitgifte van grond voor natuurdoelstellingen het uitgangspunt van gelijkberechtiging hanteren.

In de Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied (BAC-LG) van het IPO van 5 december 2024 hebben provincies op advies van het IPO Vakberaad Grondzaken besloten dit convenant niet te ondertekenen. Het convenant is een bovenwettelijke afspraak, die niets toevoegt aan het provinciale grondbeleid en bestaande wet- en regelgeving.

De terreinbeheerders willen een goede afhechting van het dossier gelijkberechtiging en hebben alle provincies gevraagd om expliciete bevestiging. De bevestiging houdt in dat de provincie Zuid-Holland aangeeft niet zelfstandig of ambtshalve over te gaan tot het terugvorderen van vermeende onrechtmatige staatssteun en/of rente of onrechtmatigheidsrente vanwege achteraf verenigbare staatssteun ten aanzien van PNB-subsidies of in het kader van de PNB-regeling of op basis van deze PNB-subsidies door Natuurmonumenten of Stichting Het Zuid-Hollands Landschap verrichtte grondaankopen voor natuur en/of ontpachting waar de afspraken met de VGG betrekking op hebben. Volledigheidshalve wordt vermeld, dat bij vervreemding van met subsidie verkregen gronden door de terreinbeheerders wel terugbetaling van de verkregen subsidie aan de orde is.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's. *)

*) Het uitbrengen van de brieven aan NatuurMonumenten en Stichting Het Zuid-Hollands Landschap heeft geen financiële consequenties, waarmee het onderhavige besluit geen financiële consequenties kent. In theorie zou de EU in de toekomst, op voorspraak van een andere partij dan VGG alsnog financiële gevolgen kunnen geven aan de gewraakte subsidiepraktijk uit het verleden in Nederland, maar die kans wordt zeer klein geacht.

Juridisch kader

In IPO-verband is in de BAC-LG besloten over onderhavige kwestie en de rol en positie van de Provincies, zo ook over het niet mede-ondertekenen van het convenant. Ook is besloten dat alle 12 provincies opvolging geven aan onderhavig voorstel. In IPO-verband is voor eenduidigheid input gegeven voor bijgaande brieven en onderhavig advies. De brief is juridisch door het IPO gecontroleerd. Daarbij is gebruik gemaakt van de gekozen formulering die is opgesteld door het Ministerie van LNVN, die een soortgelijke bevestigingsbrief heeft gestuurd aan de terreinbeheerders.

2 Voorafgaande besluitvorming

Het onderhavige besluit vloeit voort uit genoemde afspraken in IPO verband (BAC-LG).

3 Proces

Via de BAC-LG is steeds door alle provincies overleg gevoerd om eenduidig af te stemmen met het ministerie van LNVN.

Het onderhavige besluit is ter uitvoering van afspraken uit het BAC-LG en zorgt dat de terreinbeherende organisaties door alle provincies op gelijke wijze worden behandeld. Daarom wordt gebruik gemaakt van de gekozen formulering die is opgesteld door het Ministerie van LNVN, die een soortgelijke bevestigingsbrief heeft gestuurd aan de terreinbeheerders.

4 Participatie en rolneming

In onderhavig besluit is geen sprake van participatie. Deze besluitvorming vloeit voort uit een jarenlange juridische procedure en ter beëindiging daarvan de wens van de in die procedure betrokken terreinbeherende organisaties. De wijze waarop dit besluit tot stand komt en de wijze waarop zal worden gecommuniceerd zijn nauwkeurig voorbereid via het IPO. De andere provincies handelen op gelijke wijze.

5 Communicatiestrategie

Er is geen communicatiestrategie. Na positieve besluitvorming zullen de vastgestelde brieven worden verzonden.